Лисенко О.С. Проблема синонімії та антонімії між віддієслівними суфіксами –ее та –er /–or в юридичній термінології // Актуальні проблеми іноземної філології: Лінгвістика та літературознавство: міжвуз. зб. наук. ст. / гол. ред. В.А. Зарва. – м. Бердянськ: БДПУ, 2011. – Вип. VI. – Ч. 1. – С. 172–181.

УДК 811.111’373

Лисенко О.С.
Національний університет «Острозька академія», м. Острог

ПРОБЛЕМА СИНОНІМІЇ ТА АНТОНІМІЇ МІЖ ВІДДІЄСЛІВНИМИ СУФІКСАМИ -EE ТА -ER / -OR В ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Стаття присвячена вивченню суфіксів -ее та -er / -or через системні відношення антонімії та синонімії в юридичній термінології сучасної англійської мови.

Ключові слова: системність, словотворча антонімія, синонімія, перехідні та неперехідні дієслова, ергативний відмінок.

Статья посвящена изучению суффиксов -ее та -er / -or через системные отношения антонимии и синонимии в юридической терминологии современного английского языка.

Ключевые слова: системность, словообразовательная антонимия, синонимия, переходные и непереходные глаголы, эргативный падеж.

The article is dedicated to the research of suffixes -ee та -er / -or in system relationship in the legal terminology of the modern English.

Key words: system, derivational antonymy, synonymy, transitive and intransitive verbs, ergative case.

Сьогодні, коли іноземна мова із спеціальності перетворилася на мову для спеціальних цілей, важливим завданням курсу стало забезпечення професійної комунікативної компетенції спеціаліста. Ключовим моментом при навчанні мови є спеціальна лексика певної галузі знання, представлена термінологією. Знання та розуміння юридичних термінів, вміння застосовувати їх залежить від засвоєння не лише окремих слів та словосполучень, але й від знання законів словотвору та словотворчих префіксів й суфіксів. Метою нашої розвідки є представлення суфіксів -ее та -er / -or через системні відношення. Для цього ми попередньо зупинимось на питаннях системності, антонімії, синонімії, етимологічного походження суфіксів, словотвірних моделях, утворених за їх допомогою, особливостях вживання та функціонування дериватів.

Однією із важливих характеристик термінології, про яку слід знати студентам в процесі вивчення мови для спеціальних цілей, є системність. Ця властивість спеціальної лексики визначається одними вченими як «лінгвістична впорядкованість спеціальних слів, яка обслуговує певне термінологічне поле» (І.Гумовська) [4, 17]. Дехто із науковців розуміє системність як класифікаційну

сутність (В.Даниленко) [5]. Інші дослідники трактують вище згадану ознаку як «внутрішньомовне чи лінгвістичне упорядкування термінів», наголошуючи, що «одним із суттєвих лінгвістичних джерел системності в термінологій сфері виступає системність морфології та словотвору» (І.Литвиненко, А.Дядечко) [7]. Особливе значення мають думки Д.Лотте щодо системності термінології як відображення системності науки. Вчений підкреслював, що термінологія повинна відповідати трьом вимогам для того, щоб вважатися повноцінною системою:

1) терміносистема повинна ґрунтуватися на класифікації понять;

2) слід виокремлювати терміновані ознаки та поняття, спираючись на класифікаційні схеми;

3) слова повинні відображати спільність термінованого поняття із іншими та його специфічність [8].

Враховуючи різноманіття поглядів на системну ознаку термінології, справедливим буде вважати, що система – це не лише лінгвістична впорядкованість спеціальних слів. Адже будь-яка терміносистема ґрунтується на особливій сукупності понять, які знаходяться між собою у тісних родо-видових взаємовідносинах та знаходять своє вираження у формах, утворених за допомогою низки структурних моделей. А.Анісімова та Т.Шетле визначають терміносистему за таким принципом, як «наявність антонімічних відношень між термінологічними одиницями в межах даної термінології, так як багато понять реальності відображено у мові у формі опозицій чи протиставлень» [1]. Юридична термінологія не є винятком із цього правила: compulsory winding-up – voluntary liquidation; acquirer – target; asset – liability; consolidation of shares – division of shares; dissolution of company – formation of company; implied contract – express contact; landlord – tenant; decedent – heir; assignor – assignee. Л.Рогач, надаючи характеристику антонімічним відношенням всередині терміносистеми, вказує на наявність лише однієї диференційної ознаки для протиставлення термінів, яка, в свою чергу, виражається або через лексичне значення, або через словотвірні особливості [9]. Таким чином, decedent – heir слід віднести до лексичних антонімічних пар, а assignor – assignee є прикладом словотвірної антонімічної пари, де антонімічні відношення будуються за допомогою суфіксів. Заслуговує на увагу той факт, що у випадку словотвірних антонімічних відношень між термінами протиставлення випливає із значення префіксів чи суфіксів. У вище наведеному прикладі суфікси -or та -ee співвідносяться в категоріях активності – пасивності. Е.Дерді наводить структурну класифікацію антонімів: різнокореневі чи лексичні та однокореневі. При цьому науковець вказує на поширеність словотвірного типу антонімії через «екстралінгвістичні фактори, серед яких слід назвати відображення у змісті правових наук протиставлення законослухняності та юридичних наслідків протиправної поведінки, що, відповідно, стимулює активізацію тих засобів афіксації англійської мови, які потрібні для передачі негативного та полярного значень: lawful (законний) – lawless (беззаконний)»[6, 160]. Дослідниця виділяє ще один тип антонімів – особливий непродуктивний контекстуальний, що

полягає в протиставленні значень одного слова. Так, термін bail може вживатися як «давати на поруки» та «брати на поруки».

Повертаючись до словотворчої антонімії, варто звернути увагу на категорію вмотивованості. Щоб вірно побудувати термін, необхідно його обґрунтувати, тобто чітко визначити зміст поняття, його місце у терміносистемі. Це, в свою чергу, дає можливість відрізнити від другорядних суттєві спільні та відмінні риси терміну, що стають своєрідним «паспортом» термінологічної одиниці. Значну роль у цьому процесі відіграє вмотивованість терміна, яка пов'язана із системністю, оскільки вмотивованість за звичай трактують через співвіднесення однієї термінологічної одиниці із рештою існуючих у термінології. До уваги беруться наявні у терміні морфеми та співвідносять із лексикою мови в цілому.

Існування певної кількості афіксів, які розповсюджені як в існуючих термінах, так і в новоутворах, а також – морфологічних моделей, за якими будуються термінологічні одиниці, є ще однією ознакою терміносистеми. Знання цих морфем, їх значень та можливостей комбінації дає можливість не лише систематизувати термінологію тієї чи іншої галузі, але й полегшує розуміння дискурсу, особливо юридичного, як для спеціалістів-правників, так і для суб'єктів права. В межах вивчення курсу із юридичної термінології виявлення особливостей словотвору та продуктивних словотворчих моделей полегшує та активізує засвоєння вокабуляру. У цьому відношенні, навчаючи студентів спеціальних найменувань, слід врахувати, що термінологічний словотвір не завжди відтворює усталені формули, що іноді призводить до оформлення винятку із правил у загальнопоширене явище. Проілюструємо це на прикладі функціонування антонімічних суфіксів -or та -ee.

Як вже зазначалося, традиційно згадані суфікси протиставляються за словотворчими значеннями. Так, у посібнику International Legal English зустрічаємо, що слова, які закінчуються на -or та -ee (такі, як *promisor* / promisee) часто зустрічаються в юридичних текстах усіх видів, але особливо у контрактах. У таких словах, закінчення -or позначає особу, що ініціює дію, а закінчення -ee – особу, що отримує її. Таким чином, promisor відноситься до особи, яка дає обіцянку, в той час, як promisee є реципієнтом обіцянки або ж особою, якій щось пообіцяли. ("Words ending in -or and -ee (such as *promisor* / promisee) are commonly found in legal texts of all kinds, but particularly in contracts. In these words, the -or ending indicates the person initiating the action, and the -ee ending the one receiving it. Thus *promisor* refers to a person making a promise, while the *promisee* is the recipient of the promise, or the person to whom something has been promised." [11]). В українській мові promisor / promisee має відповідники боржник / кредитор за договором. Longman Dictionary of Contemporary English подає таке значення суфікса -or: хтось, хто виконує щось постійно або у даний момент часу ("someone who does something or is doing something" [12, 1229]). Друге значення суфікса, зафіксоване у словнику, позначає знаряддя: "something that does something" [12, 1229]. Суфікс -ee описано як декого, хто піддається певній дії (" someone who is being treated in a particular way" [12, 541]). Проте друге значення, наведене у словнику, дещо

відходить від усталеного трактування – дехто, хто знаходиться у певному стані або виконує дію у даний момент часу (“ someone who is in particular state or who is doing something” [12, 541]).

Тривалий період часу суфіксу -ее були приписані такі характеристики, як здатність утворювати похідні терміни від однокореневих дієслів, значення пасивності, низьку продуктивність. На підтвердження у дослідженні І.Гумовської знаходимо: «У проаналізованій нами економічній літературі ми зафіксували групи однокореневих юридичних термінів-іменників, які позначають активного та пасивного агента певної економічної дії чи процесу, а також результат цієї дії чи процесу, який є проміжною ланкою між об’єктом та суб’єктом. Група «активний – пасивний агент дії» – це іменникові утворення від дієслівних основ за допомогою суфіксів -or, -er та -ее (як у моделях 1 та 2): *employer – employee, promisor – promisee, offeror – offeree, mortgagor – mortgagee* та інші, а проміжна ланка – це переважно суфіксальні деривати моделі 3: *bailment. employment ,payment*» [4, 72]. Згадувана деривaційна модель 1 – V + -er або V + -or має 12% продуктивності правничих термінів-іменників економічного дискурсу, в той час, як модель 2 – V + -ее утворює лише 6% термінологічних одиниць [4, 67; 4, 69]. На незначний термінотворчий потенціал суфікса -ее вказує й Е.Дерді: «На другому місці за продуктивністю серед дієслівних утворень знаходяться типи із словотвірним значенням «особа, яка виконує дію» (29,7% термінів). Значно рідше відмічаємо таке значення як «особа, на яку спрямована дія» (3,3% термінів)» [6, 77-79].

Останнім часом твердження про малу продуктивність зазначеного суфікса почали ставити під сумнів. Так, російська дослідниця Г.Шамсєєва відносить іменники на позначення істот із закінченням на -ее, утворені від дієслів, до продуктивних деривaційних моделей [10, 411]. Досліджуючи англомовні періодичні видання на предмет вживання юридичних термінів, можна виявити значну кількість новоутворів: rescuee, murderee, rapee, arrestee, assaultee, extraditee, contractee, investee, electee, divorcee. На англомовних блоґах носії мови теж відзначають зростаючу схильність журналістів та письменників утворювати неологізми із суфіксом -ее. Як зазначає Л.Верба, «Надійним критерієм продуктивності тієї чи іншої словотворчої морфеми (чи її способу словотворення) є оказіональне її використання і активне функціонування у розмовному мовленні, в публіцистиці тощо» [3, 36]. Можна стверджувати, що суфікс -ее є радше напів продуктивним, ніж непродуктивним.

Вузьке застосування у якості словотворчого елемента суфікса було обґрунтовано етимологічно. Як зазначає Г.Шамсєєва, «Вперше суфікс -ее потрапив в англійську мову у складі французьких юридичних і адміністративних термінів, що називали осіб, які є об’єктом юридичного чи адміністративного заходу… Семантичний клас дієслівних основ, здатних сполучуватися із цим суфіксом часто має значення «передавати, вручати чи доручати щось кому-небудь» [10, 412]. Кількість цих французьких запозичень є обмеженою в англійській мові: to trust – trustee, to devise – devisee. У французьку мову суфікс прийшов із латинської мови і виник із суфікса -atum, який є частиною дієприкметників минулого часу, утворених від дієслів з

основою на -a [13]. Таким чином, вказуючи на доконаність дії, суфікс ніс категорію пасивності. Спочатку суфікс використовувався по відношенню до непрямих додатків перехідних дієслів (donee), згодом – прямих додатків (persecutee). Однак пізніше значення суфікса розширилося до позначення агента або підмета неперехідних дієслів – refugee.

Терміни, які були результатом перших двох деривaційних моделей, вступають в антонімічні відношення із термінами, утвореними за допомогою суфікса -er / -or. Так, Е.Дерді зазначає: «На противагу значення «об'єкта дії» (модель v + -ee → N) використовуються також моделі із суфіксом -ant, -er / -or зі значенням «суб'єкт дії» [6, 81]. Важливо вказати на відсутність тотожності між суфіксами -er та -or. Перший суфікс відповідає староанглійському -ere (у старонортубеленскому діалекті -are) зі значенням «людина, яка повинна виконувати якимось методом» [14]. Дієслова, які утворилися із дієприкметників минулого часу латинського походження, а також дієслова із основою на -ate, мають закінчення -or: governor, appellor, assignor, obligor, proprietor, executor, violator. За звичай ці дієслова запозичені із латинської мови через французьку. Але існує і ряд винятків: deserter, laborer, що пояснюється редукцією ненаголошених голосних коли суфікс -or, -our співпав у вимові із суфіксом -er. Наприклад, середньоанглійське interpretour, що походить із французького interpretour, у XVI столітті почало писатися як interpreter [2]. Суфікс -er складав конкуренцію -or, що утворював слова від романських основ і мав книжний характер. Крім того, якщо порівняти кількість двох- та багатоскладових термінів із обома суфіксами, то кількість термінологічних одиниць із -or буде переважати, в той час, як суфікс -er зберігає за собою здатність приєднуватися до односкладових основ. Однак суфікс -er має ще одну словотворчу особливість – утворювати складені іменники: trustbuster, law enforcer, law maker, court reporter, county treasurer. Застосування суфікса -or в юридичному дискурсі надало йому відтінок професіоналізму і протиставило до деякої мірі суфіксу -er у таких парах, як:

1 *advisor / adviser*, де *advisor* – "a person or company responsible for making investments on behalf of, and/or providing advice to, investors" [15], тобто – юрисконсульт, *adviser* – "1. one who gives advice; 2. education. a teacher responsible for advising students on academic matters; 3. a fortuneteller" [16], тобто радник; науковий керівник, куратор; ворожка;

2 *offeror / offerer*, де *offeror* – "a person or entity who makes a specific proposal to another (the offeree) to enter into a contract" [17], тобто оферент, *offerer* – "someone who presents something to another for acceptance or rejection" [18], тобто особа, що робить пропозицію. Пов'язані слова – benefactor, helper – благодійник;

3 *pledgor / pledger*, де *pledgor* – "a person who deposits property as a pledge" [19], a pledge – "3. *Law* a. Delivery of goods or personal property as security for a debt or obligation: a loan requiring a pledge of property. b. The contract by which such delivery is made." [20], тобто заставник, *pledger* – "a person who gives or makes a pledge" [19], де pledge – "a solemn binding

promise to do, give, or refrain from doing something" [20], тобто особа, яка дає обіцянку;

4 *trustor / truster,* де *trustor* – "(law) a person who creates a trust by giving real or personal property in trust to a trustee for the benefit of a beneficiary; a person who gives such property is said to settle it on the trustee" [22], тобто засновник трасту, засновник довірчої власності, *truster* – "a supporter who accepts something as true" [21], тобто прибічник, прихильник;

5 *devisor / deviser*, де *devisor* – "*Property law.* a person who devises property, esp realty, by will" [24], тобто заповідач майна, *deviser* – "a person who makes plans" [23], тобто особа, що планує щось наперед; організатор;

6 *transferor / transferer,* де *transferor* – "One who conveys a title or property" [26], тобто цемент; індосант, *transferer* – "someone who transfers something" [25], тобто перевізник.

Деякі словники подають вище згадані термінологічні одиниці як тотожні за значенням, але відмінні за написанням, що пояснюється полісемією віддієслівної основи та її функціональністю у мові. Проте названі пари є радше паронімами, оскільки подібні за структурою і вимовою, належать до однієї частини мови та мають спільні граматичні ознаки, але різняться за своїм значенням. Як зазначає Л.Верба, пароніми «переважно утворені від одного і того ж кореня за допомогою різних афіксів» [3, 96]. При навчанні мови для спеціальних цілей важливо окреслити існування подібного явища та запобігти вживанню однієї лексичної одиниці на позначення термінологічної, оскільки останнє стає індикатором мовної культури особистості. Як видно із вище наведених прикладів, саме лексичні одиниці із суфіксом -or є юридичними термінами. Тому при навчанні парам на -er та -or слід скеровувати студентів саме на надання переваги останнім у мовленні, оскільки лексична одиниця утворена на основі деривaційної моделі V + -er → N може і не мати термінологічного значення. Є підстави стверджувати, що значну роль у цьому деривaційному процесі відіграє лексичне значення вихідної основи. За відсутності полісемії базового дієслова, деривати із -er та -or є тотожними за значенням: licensor / licenser, mortgagor / mortgager, franchisor / franchiser, endorsor / endorser (indorsor / indorser). Однак і в цих прикладах частота вживання дериватів на -or є значно вищою, ніж термінів із суфіксом -er.

Підтвердженням правила привілейованості вживання суфікса -or в юридичному дискурсі є також існування таких випадків, де терміни із схожим написанням не можуть бути поставленні в один ряд, оскільки суфікс може проявляти ще одну деривaційну властивість – утворювати іменники із значенням знаряддя праці, пристрою:

1 *chargor / charger,* де *chargor* – "The borrower of money under a charge and, usually, the owner of a property on title to which a charge is registered" [27], тобто заставник, *charger* – "1. One that charges, such as an instrument that charges or replenishes storage batteries. 2. A horse trained for battle; a cavalry horse." [28], тобто зарядний пристрій; бойовий кінь;

2 *bailor / bailer,* де *bailor* – "the person who delivers personal property (goods or money) in trust to the bailee in a bailment" [29], тобто депонент, *bailer* –

"a device used for removing water which has entered a boat. In the simplest case it is simply a container which can be filled manually and tipped over the side" [30], тобто ківш. Однак, цей слово може мати й інше значення "is also used colloquially in British English to refer to someone who reneges on a commitment" [30], тобто «відступник».

В усіх вище зазначених прикладах пар із суфіксами -er та -or є антонім на -ee. Проте враховуючи лексичні та функціональні особливості суфікса -or, коректніше було б стверджувати, що антонімічні відносини виникають за звичай між дериватами моделей на -or / -ee, в той час, як антонімічні пари -er / -ee зустрічаються рідше у юридичних текстах. Серед останніх є групи термінів із віддієслівними основами германського (drawer / drawee) чи кельтського (briber / bribee) походження, групи термінів із романськими основами на -y (payer / payee; employer / employee). Ці пари не мають відповідника із суфіксом -or. За таких обставин можна було вивести певну закономірність, коли у дериватів із суфіксом -or може існувати відповідник чи у крайньому випадку – паронім на -er, але не навпаки. Однак спостерігається явище, коли у деяких усталених пар -er / -ee виникає дериват на -or. Так, на блоґах, присвячених обговоренню правових питань, аналогом divorcer, антонімічного до divorcee, став термін divorcor. Подібний феномен можна було б пояснити необізнаністю та непрофесіоналізмом дописувачів блоґу, проте термін починає вживатися і у офіційно-діловому стилі: "Lawyers are being asked to advise individuals and couples whether it is prudent to consider mediation as a mechanism for resolving the legal issues arising in a divorcor other domestic relations matter" [30]. Цікавим є запис одного користувача економіко-юридичного блоґу The Conglomarate щодо доцільності вживання терміну acquiror замість acquirer: «Acquiror» з'являється у рівно вдвічі більше у справах Делавера, ніж «acquirer» (222 проти 111). У справах, рішення по яким було винесено після 2000, однак, межі звужуються (53 проти 47). У базі ЯЮД (японського юридичного дослідження) «acquirer» є більш поширеним, ніж «acquiror» і тенденції підтримують останнє. Я дослідив документи, надруковані до 2001 (2558 проти 2740) і документи після 2000 (1384 проти 2172) і ви можете побачити результати. ("Acquiror" appears in exactly double the number of Delaware cases as "acquirer" (222 v. 111). In cases decided after 2000, however, the margin narrows (53 v. 47). In the JLR database, "acquirer" is more common than "acquiror," and the trend favors the latter. I searched documents published prior to 2001 (2558 v. 2740) and documents after 2000 (1384 v. 2172), and you can see the results" [32]). Проте більшість словників не фіксує термін acquiror, хоча згідно запису він превалює над acquirer. В описаних випадках спостерігається «зворотній» процес стандартизації термінологічних одиниць до прийнятих правил юридичної терміносистеми.

Повертаючись до питання семантичних відносин між дериватами моделей із -or (-er) / -ee, слід зазначити не лише про явище антонімії. Деривати, утворені від неперехідних дієслів набувають значення суб'єкта дії та стають синонімічними до термінів із суфіксами -or / -er. Хрестоматійними вже стали приклади absentee та escapee, де absentee позначає " a person who is absent, esp. from work or school. 2. a person who absents himself or herself, as a landowner who

does not live on certain property owned or a voter who is permitted to cast a ballot by mail" [33], тобто відсутній; відсутній земельний власник чи виборець. Escapee ж має значення "a person who escapes, esp. from a prison or other place of detention" [34], тобто утікач. Більшість цих термінів виникали на основі французьких зворотних дієслів, у яких підмет та додаток збігаються, тому особа, яку ці слова позначали була вже не об'єктом дії, а її ініціатором: infiltree – порушник кордону [35]; refugee – "a person who flees to a foreign country or power to escape danger or persecution" [36], тобто біженець, емігрант; debauchee – "a person who habitually indulges in debauchery or dissipation; a libertine" [37], тобто розпусник. Як зазначає Л.Бауер, ця деривaційна модель позначає сліди ергативно-абсолютної системи англійської мови: оскільки -ее приходить на позначення додатка перехідних дієслів і підмета неперехідних, як в абсолютному відмінку в ергативних мовах (" it shows a trace of ergative-absolutive patterning in English: that -ee is coming to be used to mark the object of a transitive verb and the subject of an intransitive verb, like the absolute case in ergative languages" [40]).

Як правило, ці терміни позначають осіб, дія для яких є завершеною: retiree – " a person who has retired from work, business" [38], тобто пенсіонер; returnee – "one returning to the United States after military service overseas" [39], тобто військовослужбовець, що повернувся після служби закордоном.

Підсумовуючи усе вище зазначене, слід підкреслити, що мова є системою, яка постійно розвивається та зазнає змін, які стають помітними лише при детальному вивченні мовних процесів. Ігнорування цих аспектів може суттєво позначитися на вихованні кваліфікованих спеціалістів – знавців спеціалізованої мови.

Отримані висновки знайдуть застосування не лише при викладанні курсів із лексикології, термінознавства, але й, в першу чергу, у практиці викладання курсів англійської мови для спеціальних цілей студентам-юристам, а також при укладанні навчальних та методичних посібників із даного курсу.

Список використаної літератури

1. Анисимова, А.Г., Шетле, Т.В. Роль терминологии при обучении языку для специальных целей / А.Г.Анисимова, Т.В.Шетле // Филологические науки. – 2008. – № 3. – С. 83-89.
2. Аракин, В.Д. Очерки по истории английского языка. – М., 1955. – 253 с.
3. Верба, Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 153 с.
4. Гумовська, І.М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах: генезис, деривaційні та семантико-функціональні аспекти: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 / Гумовська Ірина Миколаївна. – Л., 2000. – 186 с.

5. Даниленко, В.П. Лексико-семантическая и грамматическая особенности слов-терминов / Исследования по русской терминологии. – М.: Наука, 1971. – С.78-90.
6. Дерді, Е.Т. Словотвірні та структурно-семантичні характеристики англійських юридичних термінів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 / Дерді Емма Тіберіївна. – К., 2003. – 284с.
7. Литвиненко, Г.И., Дядечко А.Н. Способы словообразования как фактор системности в терминологии (на материале терминов химического машиностроения) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://visnyk.sumdu.edu.ua/arhiv/2007/1(102_1)/25_Litvinenko_Dyadechko.pdf
8. Лотте, Д.С. Основы построения научно-технической терминологии: Вопросы теории и методики. – М., 1961. – С.10.
9. Рогач, Л.В. Семантичні процеси лінгвістичної термінології англійської мови / Л.В.Рогач // Сучасні дослідження із іноземної філології. – 2007. – Вип.5. – С.438-443.
10. Шамсеева, Г.Х. Морфологический способ образования терминов права в английском языке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.bashedu.ru/vestnic/2009-2/17.pdf
11. Krois-Lindner, Amy and TransLegal. International Legal English. – Cambridge University Press, 2007. – P.94
12. Longman Dictionary of Contemporary English. – Pearson Education Limited, 2009. – 2082 p.
13. Online Etymology Dictionary. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://dictionary.reference.com/browse/-ee
14. Dictionary.com Unabridged [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://dictionary.reference.com/browse/-er
15. Dictionary.com Unabridged [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://dictionary.reference.com/browse/advisor
16. Dictionary.com Unabridged [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://dictionary.reference.com/browse/adviser
17. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/offeror
18. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/Offerer
19. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/pledgor
20. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/pledge
21. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/truster
22. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/trustor
23. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/deviser

24. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/devisor
25. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/transferer
26. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/transferor
27. Metaglossary[Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.metaglossary.com/meanings/3884345/
28. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/Charger
29. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/bailor
30. Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Bailer
31. Findling, Marlene E. Frequently Asked Questions About Divorce Mediation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.osbadr.com/adr2002-summer.pdf
32. The Conglomerate [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.theconglomerate.org/2007/03/acquiror_or_acq.html
33. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://dictionary.reference.com/browse/absentee
34. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://dictionary.reference.com/browse/escapee
35. Англо-русский словарь В.К. Мюллера (онлайн версия) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.classes.ru/dictionary-english-russian-Mueller-term-22027.htm
36. Merriam-Webster Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.merriam-webster.com/netdict/refugee
37. The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.thefreedictionary.com/debauchee
38. Your Dictionary.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.yourdictionary.com/retiree
39. Merriam-Webster Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.merriam-webster.com/dictionary/returnee
40. Bauer, Laurie English Word-formation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://books.google.com.ua/books?id=R_AJmQNd-igC&pg=PA243&lpg=PA243&dq=suffix+ee&source=bl&ots=crQe_1Exn7&sig=aLeZy4C-zfe4HKzLld5tPRaSqas&hl=uk&ei=oFblS5mNLMioOOqZveUN&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=5&ved=0CC8Q6AEwBDgK#v=onepage&q=suffix%20ee&f=false